

3. Naše gmotno stanje.

Sprejel se je ta predlog soglasno z živim prepričanjem, da se isti uresniči in da obrodi najlepši sad v blagor učiteljstva, da ga dovede k tako tesni slogi, da ne bode niti enega tovariša izven te naše organizacije. V to pomozi Bog!

Posebno nas je navdušil neumorni tovariš Bajt, kateri je povdarjal in utemeljeval, da ne sme biti zavedne tovaršice in odločnega tovariša, kateri bi silil v našo konkurenčno psevdoorganizacijo, kjer si ne priborimo slobode, kjer bodemo le hlapčevali drugim, ne pa šolstvu in učiteljstvu.

Vsi smo soglasno obsojali zadnje dopise iz učiteljskih krogov v »Gorici« in deloma tudi v »Soči«. Proč psovke in napade, proč sovraštvo; trezna debata in neumorno vzajemno delo nas mora združiti! Ne poslušajmo zdražbarjev pod raznimi krikami, ker sicer jo »srečno« prijadramo v nepremostljiv prepad, s katerega bregov bodemo streljali drug v drugega, dokler ne razbijemo v njegovi globini svojega blagostanja, svoje stanovske časti. Prav lepo je to označil tovariš Medvešček z besedami: »Učitelji našega okraja se pitajo v javnih listih itd. itd. Daleč smo prišli! Ali ni to napredek učiteljstva!? Roko na srce, dragi kolegi! Ako se pusti, da bode rastlo, cvetelo in sad rodilo tako zelišče, katero je začelo poganjati med nami, smemo si biti gotovi, da bodo naši potomci še v devetem kolenu nas preklinjali, ko ne bode ni trohice naših ostankov. Dolžnost nas vseh je pač, da se stori vse mogoče, da se krene zopet na pot, ki vodi k cilju našega stanu. Pričetek reorganizacije se je pričel s tem, da je glavno učiteljsko društvo priredilo svoja pravila, sprejemši podružnice, v katerih je prosta pot k pristopu tudi onim kolegom, ki ne morejo pristopiti glavnemu društvu radi oddaljenosti ali radi katerih koli vzrokov. Taka ali enaka reorganizacija naj oklene tudi one tovariše, ki hočejo ustanoviti Slomšekovo podružnico.«

Tako je, dragi tovariši! Ponudite roko tej naši organizaciji! Le v nerazrušni strogo učiteljski falangi brez vsake primesi se bodemo uspešno borili za stanovske interese in ugled učiteljstva. Le v taki organizaciji bodemo mi učitelji gospodarji, ne pa le najemniki; pri taki organizaciji ne bodemo kadili posameznikom, ker smo vsi enaki, a delali bodemo vsi in z delom, ne pa s prepirom si priborimo učiteljstvu in šolstvu lepših ter boljših časov. Tovariši! Še je čas! Naša lepa, uzorna organizacija vas vabi in kliče v svoje vrste ob 11. uri, predno napravite med nami nepremostljiv prepad! Zopet se poslužim besed delavnega našega tovariša: »Med nami naj zavlada odkritosrčnost, bratska ljubezen in srčna kolegijalnost, kateri naj sledi vneto in neumorno delovanje.«

Vrniti se moram zopet k podružničnemu zboru, kjer se je tudi povdarjalo plodonosno delovanje deželnega učiteljskega društva pod predsedništvom vrlega tovariša g. R. Peerz-a, kateri je na lastno prošnjo premeščen na c. kr. vadnico v Inomost. Njegov naslednik je vrli naš tovariš Bajt, kar nam je v dokaz, da bode društveno delovanje nadaljevalo po poti, katero je začrtal marljivi predsednik z Bajtovim sodelovanjem. Na predlog tovariša Urbančiča je izrekla podružnica soglasno dosedanjemu predsedniku deželnega društva g. R. Peerz u svojo iskreno zahvalo ter priznanje za njegov trud in in uspešno delovanje. Kličemo mu vsi: »Bili srečni v gorati Tirolski, kjer tudi potrebuje učiteljstvo tako vrlih bojevnikov za povzdigo šolstva in svojega gmotnega stanja.«

Načelnik Možina prebere še toliko obsodržljivo okrožnico, katero so razposlali ajdovski tovariši v maju leta 1896. v prevdarek vsemu učiteljstvu in omeni, da je vsebina iste pomenljiva tudi za današnje čase ter sklene naše prvo zborovanje z oduševljenimi besedami in živo željo, da bi se vse goriško učiteljstvo organizovalo po izgledu ajdovskih tovarišev na tako resni in reelni podlagi, in gotovo se bodo izjalovili vsi poskusi naših neprijateljev, kateri sejejo med nami razdor. Bodimo ljudje!

Svoje poročilo pa sklenem z znanimi besedami iz nekdanje okrožnice iz l. 1896.: »Na delo! Sreča je le delavnim in pogumnim mila. Delajmo pa združeno, ker delo posameznih v sedanjih dneh malo izda; — a delo in trud naj nebo blagoslovi!«

Književnost in umetnost.

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo je začel s 1. julijem t. l. izhajati v Ljubljani. Ureja ga dr. Gojmir Krek, a izdaja g. L. Schwentner. Sodelovanje so obljubili vsi najboljši slovenski skladatelji, kakor tudi nekaj čeških in hrvaških. List izhaja vsaka dva meseca, ter stane za celo leto 8 kron. »Nove akorde« kar najtopleje priporočamo.

»Zvonček«. List s podobami za slovensko mladino. V 7. številki je tale vsebina: Poletni večer. Zložil Ivo Danič. — Vrabček in lastovka. Zložila Vida. — Naročilo. Zložil A. Rapè. — Birmanec. Spisal Radivoj. — Ah, kako rad . . . Zložil Fr. Žgur. — Kako je Mencejev Matijček prvokrat pušil. Spisal Fr. G. P. — Pesem o angeljčku. — Dobro pa slabo. Ruska narodna. Priobčil Brinjós. — Pripluli čez noč so . . . Zložil Fr. Žgur. — Anka in Zinka. Spisal Leon Poljak. — Priloga »Zvončku«. Lev. Opisal Kramarjev. — Siničica, siničica . . . Zložil Fr. Žgur. — Pouk in zabava. — Slike: Mencejev Matijček in Nežika. — Lev in levinja. — Angeljček. — Anka in Zinka. — »Zvonček« starišem in mladini prav toplo priporočamo!

Prvi listi — almanah slovenskih in hrvaških učiteljskih in učiteljskih — izidejo bodoči teden, na kar že danes opozarjamo slovensko in hrvaško učiteljstvo. Več, ko dobimo knjigo v roke.

Slovenska Zadruga prinaša v svoji 7. letošnji številki v oddelku: »Narodna vzgoja«, kateri oddelek je hkrati glasilo »Ped. društva v Krškem« govor g. ravnatelja Iv. Lapajneti pri zboru »Zaveze« na Bledu in sicer: »Učitelj pospešuj domačo in narodovo vzgojo.« »Sl. Zadruga« izhaja enkrat v mesecu in stane 4 K na leto. Zaradi te najnovejše priloge jo slov. starišem in učiteljstvu toplo priporočamo.

Vestnik.

Učiteljski konvikt: Gosp. Mijo Vrbič, učitelj v Sodražici, na knj. kr. podr. št. 130 12 K.

Osebnost vestil. G. Ivan Krulec, učitelj v Ljubljani, je imenovan zač. vadniški svet na ljubljanskem učiteljskišču. — Deželni šolski svet je stalno namestil provizorične učitelje in učiteljice: gg. Ivana Gantarja v Št. Jerneju, Ivana Černeti v Gotenicah, Jos. Kreinerja v Srednji vasi pri Kočevji, gospdč. Emo Žitnik in gospdč. Sofijo Zajc v Jesenicah. Gospdč. Helena Junovich je iz Dola premeščena v Kočevje.

»Popotnikovi« naročniki in »Zavezina« društva blagovole naj pošiljati naročnino, oziroma doneske v Kranj in ne več na Primskovo. Fr. Luznar.

Učiteljsko 50 letnico bo praznoval letos tudi gosp. Josip Mesner, nadučitelj v Komendi, ki je sošolec jubilarja Raktelja. Po prebitem zrelostnem izpitu l. 1851. je bil g. M. dve leti v privatni službi v Polhovemgradu. Potem je služboval 7 let v Boh. Beli, 15 let v Škocijanu pri Turjaku in v Komendi pa službuje že 26 let. Obema jubilarjema: Još mnogaja ljeta!

Abiturijentska veselica ljubljanskih, praških, zagrebških, mariborskih, goriških in koperskih učiteljskih, oziroma učiteljskih bo dne 17. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani.